

Specialisatie leertraject in de systemische counseling

Inhoud

In dit tweede jaar van het leertraject 'Systemische counseling' staat verdieping centraal, zowel theoretisch als methodisch.

In het eerste opleidingsonderdeel duik je in een aantal **complexe problematieken** en onderzoek je hoe je die problematieken vanuit een systeemtheoretisch kader begrepen en benaderd kunnen worden. Je krijgt zicht op hoe deze ingebakken zitten in een samenspel van beïnvloedingen op micro-, meso- en macroniveau, en leert hoe je systeemtheoretische concepten kunt inzetten als kompas in het ondersteunen en begeleiden van cliënten in de richting van verandering.

In het twee opleidingsonderdeel staan **methodieken** centraal. Je leert niet alleen hoe je de vertaalslag kunt maken van systemische hypothesen naar concrete methodieken, maar je wordt ook uitgedaagd om je comfortzone te verlaten en op creatieve wijze methodieken te ontwerpen die aansluiten bij wat cliënten nodig hebben om tot verkenning en verandering te komen.

Tenslotte verdiep je je in het derde opleidingsonderdeel in de verschillende uitdagingen die elke **levensfase** met zich meebrengt. Je verkent de relationele en sociale dynamieken die beïnvloeden hoe mensen betekenis verlenen aan elke levensfase en leert hoe je cliënten kunt ondersteunen die geconfronteerd worden met situaties die afwijken van wat men 'normaal' zou noemen.

In je traject tot systemisch counselor verfijn je in dit tweede jaar je vaardigheden om samen met cliënten complexe situaties in kaart te brengen, systemische hypothesen te formuleren en methodieken te ontwikkelen die cliënten ondersteunen en begeleiden naar verandering. Je verankert het systeemtheoretisch gedachtegoed in je kijken naar, denken over en werken met cliënten door theoretische verdiepingen te enten op je eigen werkpraktijk. Je leert kritisch reflecteren op ontwikkelingen in het werkveld en hebt oog voor hoe sociale en maatschappelijke ontwikkelingen invloed hebben op de zorgen waar cliënten zich mee aandienen.

Opbouw van de opleiding

De opleiding omvat 18 dagen die gespreid worden over een academiejaar en bestaat uit drie opleidingsonderdelen van 5 dagen aangevuld met 2 dagen toepassing en 1 dag eindwerkbespreking. Daarnaast worden er tussendoor peerinstructiegroepen ingepland, waarmee je je toepassingsmogelijkheden verdiept en consolideert (zie ook hieronder onder implementatie).

Ieder opleidingsonderdeel belicht een specifiek onderwerp waarmee je geleidelijk aan je kennis en vaardigheden uitbouwt.

Opleidingsonderdeel 1: Complexe problematiek

In dit opleidingsonderdeel neem je verschillende complexe problematieken onder de loep en verwerf je vanuit een systeemtheoretische invalshoek (in)zicht in het samenspel van beïnvloedingen, zowel op (inter)persoonlijk, als op meso- en macroniveau. Per lesdag onderzoek je één problematiek:

Dag 1: Ziekte en fysieke beperking

Dag 2: Psychiatrische problematiek

Dag 3: Conflicten en breuken

Dag 4: Zorgwekkende contexten (verontrusting en onveiligheid)

Dag 5: Ingrijpende gebeurtenissen en trauma

Je verkent telkens welke samenhang aan beïnvloedende factoren de moeilijkheden creëren en faciliteren, maar ook welke ingangen en concepten als systemisch kompas en richtsnoer verandering kunnen initiëren. Op die manier kun je reducties, polarisaties en dominante perspectieven bij de specifieke thema's herkennen en weerstand bieden aan niet-helpende dynamieken of gestolde processen en betekenissen.

Toegepast op je eigen werkpraktijk leer je methodische wegen ontwerpen en uitwerken die je in staat stellen om samen met je cliënt de complexiteiten te ontwarren en terug beweging te faciliteren. Je oefent daarbij in het vasthouden van een heldere, meervoudig betrokken positionering en in het vizier blijven houden van het perspectief van de verschillende betrokkenen (cliëntperspectief, partnerperspectief, familieperspectief, ...).

Opleidingsonderdeel 2: Creatieve methodieken

In dit opleidingsonderdeel staat de methodiek centraal. Er wordt een reflectie -en experimenteerruimte gecreëerd waarin je aan de slag gaat met een ruim scala aan methodieken. Daarbij verlaat je soms de comfortzone van het 'enkel' praten en onderzoek je de meerwaarde van het werken met materialen, beweging, drama en verhalen. Het opleidingsonderdeel is opgebouwd volgens de belangrijkste bouwblokken van het systeemtheoretisch model. Je verkent hoe de verschillende bouwblokken vertaald kunnen worden naar de praktijk en leert hoe je je methodiek kunt enten op systeemtheoretische hypothesen. De volgende onderwerpen komen aan bod tijdens de lesdagen:

Dag 1: Methodieken als taalvorm

Dag 2: Creatieve methodieken en interpunctie

Dag 3: Creatieve methodieken en invloed

Dag 4: Creatieve methodieken en perspectieven

Dag 5: Creatieve methodieken op vier dimensies

Je leert hoe je methodieken in de steigers kunt zetten zodat je enerzijds voldoende aan blijft sluiten bij de ervaringswereld van de cliënt en anderzijds de cliënt weet uit te nodigen tot verkenning en verandering.

Opleidingsonderdeel 3: Problematiek van de levensloop

In dit opleidingsonderdeel onderzoek je de levensloop van mensen als continu transformatieproces. Je neemt verschillende traditionele levensloopperspectieven en -modellen onder de loep en je exploreert hoe die perspectieven en modellen invloed hebben op mensen hun doen en laten, hun relaties en levenskeuzes. Je ontwikkelt gaandeweg een relationele en systemische visie op ontwikkeling en leren.

Daarnaast leer je hoe je op systemische wijze ruimte kunt creëren in hulpverleningsprocessen voor de veelheid aan variaties en mogelijke complexiteiten waarmee mensen geconfronteerd kunnen worden door hun ontwikkeling en levensloop. Je staat stil bij ervaringen van rouw, verlies en uitsluitingsfenomenen bij mensen die afwijken van de sociale of culturele normen.

Per lesdag zoom je in op een specifieke levensperiode, waarbij je eerst een breedsporig kader aangereikt krijgt om vervolgens te onderzoeken hoe je dat kader inspiratie, ideeën en ingangen kan bieden voor de praktijk. Deze planning ziet eruit als volgt:

Dag 1: Een systemische, relationele kijk op transformatieprocessen -en modellen

Dag 2: Infant, peuter, kleuter, begin lagere school en ouderschap

Dag 3: Jongeren, jongvolwassenen en transitieleeftijd

Dag 4: Volwassenen, uitdagingen voor partners

Dag 5: Ouderen

Implementatie en toepassing

Doorheen de opleiding gaat heel wat aandacht naar de vertaling van wat tijdens de lesdagen aan bod is gekomen naar jullie eigen werkpraktijk.

Zo vorm je samen met een aantal collega-studenten een peer instructie groep en kom je drie keer per jaar samen. Elke bijeenkomst kent een specifieke focus en heeft tot doel jullie uit te nodigen te reflecteren over de link tussen wat tijdens de lesdagen is besproken en jullie eigen werkpraktijk. Opgelet: de drie bijeenkomsten maken geen deel uit van de achttien lesdagen en moeten extra ingepland worden.

Daarnaast zijn er ook twee toepassings- en implementatiedagen gepland waarin je, onder begeleiding van een docent, procesmatig en verbredend leert denken over casuïstiek uit je eigen werkpraktijk en dit vanuit een systeemtheoretisch denkkader.

Procesopvolging en evaluatie

Je leerproces wordt opgevolgd en geëvalueerd aan de hand van een continue opvolging en evaluatie tijdens de lesdagen, een portfolio, reflectieverslagen en een eindwerk.

Locatie

De opleiding gaat door in het gebouw van de Interactie-Academie, Van Schoonbekestraat 33, 2018 Antwerpen.

Toelatingsvoorwaarden

Het volledige leertraject 'Systemische counseling' bestaat uit een eenjarig postgraduaat (zie onderstaande lijst) en een tweejarig leertraject. Dit traject moet binnen een periode van vijf jaar afgerond worden.

Deze opleiding is het **tweede jaar in het driejarige leertraject 'Systemische counseling'** van de Interactie Academie. Om toegelaten te worden tot dit tweede jaar moet je met succes één van de volgende postgraduatoren hebben afgerond:

- Procesgericht en systeemtheoretisch werken met individuen
- Samenwerkingsgericht en systemisch werken met gezin
- Systemisch werken met paren
- Creatieve methodieken: methodische inspiratie vanuit een systeemtheoretisch kader

Bijkomende voorwaarden zijn:

- werkzaam zijn en ervaring hebben in de hulpverlening en/of het begeleidingswerk (ambulant, residentieel, privépraktijk);
- voor minimaal 2 dagen in de week kunnen werken met een mandaat als psychosociale begeleider en/of counselor (i.o.), met minimaal 5 cliënten/cliëntgerichte systemen per week;
- voor de gekozen opleidingen in het traject relevante praktijk hebben of kunnen garanderen;
- bereid zijn te reflecteren op eigen praktijk, achtergronden, werkcontexten en aannames en deze te delen met de andere groepsleden en de opleider;
- bereid zijn om het geleerde in de eigen praktijk toe te passen;
- in staat zijn om aanwezigheid tijdens de opleidingsdagen te garanderen.

Inschrijfprocedure

Je schrijft je in via de website van de Interactie-Academie. Alle financiële aspecten vind je in een pdf op de webpagina van de opleiding.

De hoofdopleider nodigt je vervolgens uit voor een intakegesprek. Op basis van de gesprekken met kandidaten wordt de groep samengesteld.